

ULUSAL MESLEK STANDARDI

İTFAİYE ARAÇ OPERATÖRÜ

SEVİYE 6

REFERANS KODU / ...

RESMİ GAZETE TARİH-SAYI / ...

Meslek:	İtfaiye Araç Operatörü
Seviye:	6¹
Referans Kodu:	.....
Standardı Hazırlayan Kuruluş(lar):	Tüm İtfaiyeciler Birliği Deneği (TİB)
Standardı Doğrulayacak Sektör Komitesi:	MYK Adalet ve Güvenlik Sektör Komitesi
MYK Yönetim Kurulu Onay Tarih/Sayı:	..... Tarih ve ..... Sayılı Karar
Resmî Gazete Tarih/Sayı:	.....
Revizyon No:	00

¹ Mesleğin yeterlilik seviyesi, sekizli (8) seviye matrisinde seviye altı (6) olarak belirlenmiştir.

TERİMLER, SİMGELER VE KISALTMALAR

ACİL DURUM: Genellikle hayati tehlike doğurup acil müdahale gerektiren ani ve öngörülmedik olayı,

ARAMA: İtfaiye olaylarında mahsur kalan kazazedenin bulunduğu yerin belirlenmesine yönelik yapılan çalışmaları,

ARFF (Airport Rescue and Fire Fighting): Uluslararası Sivil Havacılık Teşkilatı' nın "Hava Alanı Kurtarma ve Yangınla Mücadele" prosedürlerini,

BOCURGAT: Çekme ve kurtarma amacıyla kullanılan donanımı,

ÇOK MAKSATLI ARAÇLAR: Üzerinde KKT, Köpük madde tankı, su tankı ve pompası bulunan, söndürme ve kurtarmada kullanılan ekipmanların bulunduğu itfaiye müdahale araçlarını, deniz ve kıyı emniyeti ile ilgili birimler için; yangın söndürme notasyonuna sahip deniz araçlarını,

ISCO: Uluslararası Standart Meslek Sınıflamasını

İSG: İş Sağlığı ve Güvenliği'ni,

İŞ KAZASI: İşyerinde veya işin yürütümü nedeniyle meydana gelen, ölüme sebebiyet veren veya vücut bütünlüğünü ruhen ya da bedenen engelli hâle getiren olayı,

İTFAİ OLAY: İnsanların can ve mal güvenliğini tehlikeye atan, yangın, patlama, her türlü araç kazaları, bina çökmeleri, su baskını, toprak kayması, deprem, sel, fırtına ve canlılar için kurtarma gerektiren her türlü olayları,

İTFAİYE: İtfaiye hükmündeki olaylara karşı her koşulda cevap veren itfaiyeci hükmündeki ilgilinin, günün 24 saatinde tüm gereksinimlerini karşılayan garaj, yemekhane, yatakhane, idari bürolar, lokal, spor salonu, eğitim alanları, depo, bakım onarım, önlem, denetim, kütüphane, sosyal ve kültürel gibi tüm bölümlerle itfaiyeci hükmündeki görevlerini yerine getirmek için gerekli tüm araç, gereç, malzeme teçhizatı bünyesinde bulunduran teşkilatları,

İTFAİYECİ EĞİTİMİ: Mesleğe yeni başlayan ve gönüllü itfaiyecilere verilen eğitimi,

İTFAİYECİ KORUYUCU DONANIMLARI: İtfaiyecinin korunma amacıyla kullandığı her türlü alet, araç, gereç, cihaz ve ekipmanı,

KAZA: Önceden dikkate alınmamış, planlanmayan veya bilinmeyen, kontrol dışına çıkan, insan, makine veya teçhizatların ya da bütün bir sistemin zarar görmesiyle sonuçlanabilecek olayı,

KBRN: Kimyasal (K), biyolojik (B), radyasyon (R) ve nükleer (N) tehlikeli maddeleri,

KİŞİSEL KORUYUCU DONANIM (KKD): 1) Bir veya birden fazla sağlık ve güvenlik tehlikesine karşı korunmak için kişilerce giyilmek veya taşınmak amacıyla tasarlanmış herhangi bir cihaz, alet veya malzemeyi, 2) Kişiyi aynı anda bir veya daha fazla muhtemel risklere karşı korumak amacıyla imalatçı tarafından bir bütün haline getirilmiş birçok cihaz, alet veya malzemeden oluşmuş bir donanımı, 3) Belirli bir faaliyetin yapılması için korunma amacı olmaksızın, taşınan veya giyilen donanımın birlikte kullanılan, ayrılabilir veya ayrılamaz nitelikteki koruyucu cihaz, alet veya malzemeyi,

KKT: Kuru kimyevi tozu,

OLAY: İtfaiye ekiplerinin müdahalesini gerektiren yangın ve arama, kurtarma gerektiren çeşitli kaza, afet ve acil durum kapsamına dâhil olayları,

OLAY YERİ: İtfaiye ekiplerinin müdahalesini gerektiren olayların vuku bulduğu ve müdahale operasyonunun gerçekleştirildiği/gerçekleştirileceği yeri/yerleri,

RİSK: Tehlikeden kaynaklanacak kayıp, yaralanma ya da başka zararlı sonuç meydana gelme ihtimalini,

RİSK DEĞERLENDİRMESİ: İşyerinde var olan ya da dışarıdan gelebilecek tehlikelerin belirlenmesi, bu tehlikelerin riske dönüşmesine yol açan faktörler ile tehlikelerden kaynaklanan risklerin analiz edilerek derecelendirilmesi ve kontrol tedbirlerinin kararlaştırılması amacıyla yapılması gerekli çalışmaları,

SU İKMAL ARAÇLARI: Üzerinde tonajlı su tankı ve sabit pompası bulunan itfaiye araçlarını,

TEHLİKE: İşyerinde var olan ya da dışarıdan gelebilecek, çalışanı veya işyerini etkileyebilecek zarar veya hasar verme potansiyelini,

YANGIN: Kontrol dışında meydana gelen yanma olayını,

YÜKSEKTEN/DERİNDEN KURTARMA ve SÖNDÜRME ARAÇLARI: Üzerinde sabit merdiven, platform, mobil vinç ve bocurgat ile söndürme ve kurtarma ekipmanları bulunan itfaiye araçlarını,

ifade eder.

İÇİNDEKİLER

1. GİRİŞ.....	6
2. MESLEK TANITIMI	7
2.1. Meslek Tanımı	7
2.2. Mesleğin Uluslararası Sınıflandırma Sistemlerindeki Yeri.....	7
2.3. Sağlık, Güvenlik ve Çevre İle İlgili Düzenlemeler.....	7
2.4. Meslek ile İlgili Diğer Mevzuat	7
2.5. Çalışma Ortamı ve Koşulları.....	9
2.6. Mesleğe İlişkin Diğer Gereklilikler	10
3. MESLEK PROFİLİ	11
3.1. Görevler, İşlemler ve Başarım Ölçütleri	11
3.2. Kullanılan Araç, Gereç ve Ekipman.....	24
3.3. Bilgi ve Beceriler.....	25
3.4. Tutum ve Davranışlar	26
4. ÖLÇME, DEĞERLENDİRME VE BELGELENDİRME.....	28

1. GİRİŞ

İtfaiye Araç Operatörü (Seviye 6) ulusal meslek standardı 5544 sayılı Mesleki Yeterlilik Kurumu (MYK) Kanunu ile anılan Kanun uyarınca çıkartılan 5/10/2007 tarihli ve 26664 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan Ulusal Meslek Standartlarının Hazırlanması Hakkında Yönetmelik ve 27/11/2007 tarihli ve 26713 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan Mesleki Yeterlilik Kurumu Sektör Komitelerinin Kuruluş, Görev, Çalışma Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik hükümlerine göre MYK’nın görevlendirdiği Tüm İtfaiyeciler Birliği Derneği (TİB) tarafından hazırlanmıştır.

İtfaiye Araç Operatörü (Seviye 6) ulusal meslek standardı, sektördeki ilgili kurum ve kuruluşların görüşleri alınarak değerlendirilmiş, MYK Adalet ve Güvenlik Sektör Komitesi tarafından incelendikten sonra MYK Yönetim Kurulunca onaylanmıştır.

2. MESLEK TANITIMI

2.1. Meslek Tanımı

İtfaiye Araç Operatörü (seviye 6) iş sağlığı ve güvenliği, çevre koruma ve kalite önlemlerini alarak iş organizasyonu ile araçların hazırlık ve toplanma işlemlerini yapma ve yönetme, yüksekten/derinden söndürme ve kurtarma araçları ile çok maksatlı itfaiye araçları ve su ikmal araçlarını yönetme, mesleki gelişim faaliyetlerini yürütme bilgi ve becerilerine sahip nitelikli kişidir.

İtfaiye Araç Operatörü (Seviye 6) meslek elemanının yürüttüğü çalışmalar; şehir, havaalanı, orman, deniz ve kıyı emniyeti hizmetleri dâhilinde tanımlanmış itfaiye olaylarında kullanılan müdahale, kurtarma araçları ve donanımlarının operatörlüğü ile ilgili faaliyetleri kapsar. İtfaiye Araç Operatörü (Seviye 6) genelde araçların ve operatörlerinin, operasyonların özelliklerine göre koordinasyonunu sağlarlar ve araçların organizasyon, bakım ve kullanıma hazırlık süreçlerini yönetebilirler.

2.2. Mesleğin Uluslararası Sınıflandırma Sistemlerindeki Yeri

ISCO 08: 8332 (Şoför – itfaiye araçları)

2.3. Sağlık, Güvenlik ve Çevre İle İlgili Düzenlemeler

4857 sayılı İş Kanunu
5510 sayılı Sosyal Sigortalar Kanunu
6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu
Asbestle Çalışmalarda Sağlık ve Güvenlik Önlemleri Hakkında Yönetmelik
Atık Yönetimi Genel Esaslarına İlişkin Yönetmelik
Binaların Yangından Korunması hakkında Yönetmelik
Biyolojik Etkenlere Maruziyet Risklerinin Önlenmesi hakkında Yönetmelik
Büyük Endüstriyel Kazaların Önlenmesi ve Etkilerinin Azaltılması Hakkında Yönetmelik
Çevresel Etki Değerlendirmesi Yönetmeliği
Çalışanların Gürültü ile İlgili Risklerden Korunmasına dair Yönetmelik
Çalışanların İş Sağlığı ve Güvenliği Eğitimlerinin Usul ve Esasları hakkında Yönetmelik
Çalışanların Patlayıcı Ortamların Tehlikelerinden Korunması hakkında Yönetmelik
Çalışanların Titreşimle İlgili Risklerden Korunmalarına dair Yönetmelik
Çalışma Gücü ve Meslekte Kazanma Gücü kaybı Oranı Tespit İşlemleri Yönetmeliği
Ekranlı Araçlarla Çalışmalarda Sağlık ve Güvenlik Önlemleri hakkında Yönetmelik
Elektrik İç Tesisleri Yönetmeliği
Elektrik Kuvvetli Akım Tesisleri Yönetmeliği
Elle Taşıma İşleri Yönetmeliği
Geçici veya Belirli Süreli İşlerde İş Sağlığı ve Güvenliği hakkında Yönetmelik
Hazırlama Tamamlama ve Temizleme İşleri Yönetmeliği
Hijyen Eğitimi Yönetmeliği
İlkyardım Yönetmeliği
İş Ekipmanlarını Kullanımında Sağlık ve Güvenlik Şartları Yönetmeliği
İş Sağlığı ve Güvenliği Hizmetleri Yönetmeliği
İş Sağlığı ve Güvenliği ile İlgili Çalışan Temsilcisinin Nitelikleri ve Seçilme Usul Esaslarına İlişkin Tebliği
İş Sağlığı ve Güvenliği Kurulları hakkında Yönetmelik

İş Sağlığı ve Güvenliği Risk Değerlendirmesi Yönetmeliği
İşyeri Bina ve Eklentilerinde Alınacak Sağlık ve Güvenlik Önlemlerine İlişkin Yönetmelik
İşyerlerinde Acil Durumlar hakkında Yönetmelik
İşyerlerinde İşin Durdurulmasına dair Yönetmelik
Kansorejen ve Mutajen Maddelerle Çalışmalarda Sağlık ve Güvenlik Önlemleri hakkında Yönetmelik
Kimyasal Maddelerle Çalışmalarda Sağlık ve Güvenlik Önlemleri hakkında Yönetmelik
Kimyasal Biyolojik Radyolojik ve Nükleer Tehlikelere dair Görev Yönetmeliği
Kişisel Koruyucu Donanım Yönetmeliği
Kişisel Koruyucu Donanımların İşyerlerinde Kullanılması hakkında Yönetmelik
Makine Emniyeti Yönetmeliği
Muhtemel Patlayıcı Ortamlarda Kullanılan Teçhizat ve Koruyucu Sistemler ile İlgili Yönetmelik
Orman Yangınlarının Önlenmesi ve Söndürülmesinde Uygulama Esasları Tebliği
Orman Yangınlarını Söndürme Çalışmaları Esnasında Ölenlere ve Sakatlananlara Ödenecek Tazminata İlişkin Yönetmelik
Sağlık ve Güvenlik İşaretleri Yönetmeliği
Tehlikeli Atıkların Kontrolü Yönetmeliği
Tehlikeli Maddelerin Karayoluyla Taşınması hakkında Yönetmelik
Tehlikeli Maddelerle Müstahzarlara İlişkin Güvenlik Bilgi Formlarının Hazırlanması Dağıtılması hakkında Yönetmelik
Tehlikeli Maddelerin ve Müstahzarlarının Sınıflandırılması Ambalajlanması ve Etiketlenmesi hakkında Yönetmelik
Tehlikeli ve Çok Tehlikeli Sınıfta Yer Alan İşlerde çalıştırılacakların Mesleki Eğitimlerine dair Yönetmelik
Tozla Mücadele Yönetmeliği
Yapı İşlerinde İş Sağlığı ve Güvenliği Yönetmeliği

Ayrıca, iş sağlığı ve güvenliği ve çevre ile ilgili yürürlükte olan kanun, tüzük, yönetmelik ve diğer mevzuata uyulması ve konu ile ilgili risk değerlendirmesi yapılması esastır.

2.4. Meslek ile İlgili Diğer Mevzuat

190 sayılı Genel Kadro Usulü hakkında Kanun
657 sayılı Devlet Memurları Kanunu
854 Deniz İş Kanunu
2495 sayılı Bazı Kurum ve Kuruluşların Korunması ve Güvenliğin Sağlanması hakkında Kanun
2495 Sayılı Kanunun Uygulanmasını Gösterir Yönetmelik
2918 Sayılı Karayolları trafik kanunu
2920 sayılı Sivil Havacılık Kanunu
2935 sayılı Olağanüstü Hal Kanunu
4536 sayılı Denizlerde Yurt Yüzeyinde Görülen Patlayıcı Madde ve Şüpheli Cisimlere Uygulanacak Esaslara İlişkin Kanun
4562 sayılı Organize Sanayi Bölgeleri Kanunu
4922 sayılı Denizde Can ve Mal Koruma hakkında Kanun
5188 sayılı Özel Güvenlik Hizmetlerine Dair Kanun
5216 sayılı Büyükşehir Belediye Kanunu
5237 sayılı Türk Ceza Kanunu

5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu
5312 sayılı Deniz Çevresinin Petrol ve Diğer Zararlı Maddelerle Kirlenmesinde Acil Durumlarda Müdahale ve Zararların Tazmini Esaslarına dair Kanun (ve ilgili yönetmeliği)
5393 sayılı Belediye Kanunu
5442 sayılı İl Özel İdaresi Kanunu
5902 sayılı Afet ve Acil Durum Yönetim Başkanlığı Kanunu
6831 Sayılı Orman Kanunu
7269 sayılı Umumi Hayata Müessir Afetler Dolayısıyla Alınacak Tedbirlerle Yapılacak Yardımlara dair Kanun
Afet ve Acil Durum Müdahale Hizmetleri Yönetmeliği
Afet ve Acil Durum Yönetim Merkezleri Yönetmeliği
AFAD Yangın Önleme ve Söndürme Yönergesi
Araç Muayene İstasyonlarının Açılması, İşletilmesi ve Araç Muayenesi hakkında Yönetmelik
Basit Basınçlı Kaplar Yönetmeliği
Belediye İtfaiye Yönetmeliği
Denizde Çatışmayı Önleme Tüzüğü
Enerji Kaynaklarının ve Enerjinin Kullanımında Verimliliğin Artırılmasına dair Yönetmelik
Gemiadamları Yönetmeliği
İş Kanununa İlişkin Çalışma Süreleri Yönetmeliği
İş Kanununa İlişkin Fazla Çalışma ve Fazla Sürelerle Çalışma Yönetmeliği
Kadro, Terfi, Atanma vb. Konular İlgili Belediye ve Bağlı Kuruluşları ile Mahalle İdare Birlikleri Norm Kadro İlke ve Standartlarına Dair Yönetmelik
Karada Çıkabilecek Yangınlarla Deniz, Liman veya Kıyıda Çıkıp Karaya Ulaşabilecek ve Yayılabilir veya Karada Çıkıp Kıyı, Liman ve Denize Ulaşabilecek Yangınlara Karşı Alınabilecek Önleme, Söndürme ve Kurtarma Tedbirleri hakkında Yönetmelik
Mahalli İdare Personelinin Görevde Yükselme ve Unvan Değişikliğine dair Yönetmelik
Organize Sanayi Bölgeleri Uygulama Yönetmeliği
Orman Yangınlarının Önlenmesi ve Söndürülmesinde Görevlilerin Görecekları İşler hakkında Yönetmelik
Orman Yangınlarının Önlenmesi ve Söndürülmesinde Uygulama Esasları Tebliği
Orman Yangınlarını Söndürme Çalışmaları Esnasında Ölenlere ve Sakatlananlara Ödenecek Tazminata İlişkin Yönetmelik
Postalar Halinde İşçi Çalıştırılarak Yürütülen İşlerde Çalışmalar İlişkin Özel Usul ve Esaslar hakkında Yönetmelik
Sivil Hava Meydanları, Limanlar ve Sınır Kapılarında Güvenliğin Sağlanması, Görev ve Hizmetlerin Yürütülmesi hakkında Yönetmelik
Türk Arama ve Kurtarma Yönetmeliği
Yıllık Ücretli İzin Yönetmeliği
Belediyelerin itfaiye teşkilatları ile ilgili diğer iç hizmet mevzuatları

Ayrıca, meslek ile ilgili yürürlükte olan kanun, tüzük, yönetmelik ve diğer mevzuata uyulması esastır.

2.5. Çalışma Ortamı ve Koşulları

İtfaiye Araç Operatörü (Seviye 6) meslek elemanı genellikle, itfai olayların özelliklerine göre yanıcı, parlayıcı, patlayıcı, boğucu, karanlık, yüksek, sıcak, soğuk ortamlarda yoğun stres altında çalışır. Meslekte genellikle, acil durumlar, nöbet ve operasyonun devamlılığına dayalı çalışma düzeni söz konusudur. Çalışmaların içeriği ve süreci gereği; ateş, duman, is, su, toz, gaz, KBRN, zorlu doğa koşulları, yüksekte çalışma, trafik, vb. durumlardan kaynaklanan iş riskleri ve tehlikeleri bulunmaktadır.

Mesleğin icrası esnasında yoğun iş sağlığı ve güvenliği önlemlerini gerektiren yüksek düzeyde kaza ve yaralanma riskleri ile fiziksel ve psikolojik yıpranmayla ilişkili mesleki sağlık sorunları söz konusudur. Risklerin tamamen ortadan kaldırılamadığı durumlarda ise işveren kurum/kuruluş tarafından sağlanan uygun kişisel koruyucu donanımlar ve operasyonlara özgü güvenlik ekipmanları kullanarak çalışır.

2.6. Mesleğe İlişkin Diğer Gereklilikler

İtfaiye Araç Operatörü (Seviye 6) şehir hizmetlerinde İtfaiyeci Eğitimi, havaalanları kurtarma ve yangınla mücadele hizmetlerinde ise ARFF Eğitimi almalıdır. Gemi ve kıyı emniyeti ile ilgili birimlerde çalışanlar, gemi adamı cüzdanı ve kaptan yeterlilik belgesine sahip olmalıdırlar. Görev sürecinde Belediye İtfaiye Yönetmeliği'nin 40'ıncı maddesi gereğince ve diğer ilgili kurumların iç prosedürlerine göre periyodik sağlık taramasına tabi tutulur. Ayrıca güncel ve geçerli ilkyardım belgesine sahip olmalıdır.

Söndürme ve kurtarma araçlarının karayollarındaki seyrü seferleri için, araçların özelliklerine göre C, D, E, G sınıfı sürücü belgelerinden birine, sahip olmalıdırlar.

3. MESLEK PROFİLİ

3.1. Görevler, İşlemler ve Başarım Ölçütleri

Görevler		İşlemler		Başarım Ölçütleri	
Kod	Adı	Kod	Adı	Kod	Açıklama
A	İSG, çevre koruma ve kalite önlemlerini almak (devamı var)	A.1	Tehlike değerlendirmesi yapmak	A.1.1	Araçların ve araç operatörlerinin gireceği olay yeri ortam(lar)ının ve yapılacak operasyonun özelliğine göre kazazede operasyondaki itfaiyeciler, kullanılan araç ve donanımlar, çevresel unsurlar açısından olası tehlike durumlarını belirler.
				A.1.2	Olay yerindeki tehlike durumlarını önem sırasına koyarak güvenlik düzeylerini belirler.
				A.1.3.	Oluşabilecek acil durumlar için aracın en kısa sürede ve güvenlik içinde kaçıışı için en uygun senaryoyu oluşturur.
		A.2	İtfaiyeci koruyucu donanımları ve KKD kullanmak/ kullanılımasını sağlamak	A.2.1	Kendisi ve diğer operatörlerin gireceği ortam(lar)ının ve yapılacak operasyonun özelliğine göre belirlediği tehlike durumlarını önlemeye yönelik kullanılması gereken İtfaiyeci koruyucu donanımları ve KKD'leri seçer.
				A.2.2	Belirlenen İtfaiyeci koruyucu donanımları ve KKD'lerin operasyon sırasında yöntemlerine uygun olarak kullanır/ kullanımını sağlar.
		A.3	İş süreçlerinde güvenliği sağlamak (devamı var)	A.3.1	İş yeri güvenlik ve acil durum plan ve prosedürlerini, işin ve ortamın özelliklerine göre uyarlayarak yürütür.
				A.3.2	Olay yeri ve araçlar için belirlediği tehlike durumları ve güvenlik düzeylerine yönelik alınması gereken ortamsal ve operasyonel güvenlik önlemlerini belirler.
				A.3.3	Olay yerindeki tehlike durumlarına göre alanın, müdahale araçlarının ve ekipmanların güvenliğe uygun pozisyonda konuşlandırır/ konuşlandırılmasını sağlar.
				A.3.4	Gemi çevresindeki güvenlik sahası için koordinat belirleyerek ilgili taraflara bildirir.

Görevler		İşlemler		Başarım Ölçütleri	
Kod	Adı	Kod	Adı	Kod	Açıklama
A	İSG, çevre koruma ve kalite önlemlerini almak (devamı var)	A.3	İş süreçlerinde güvenliği sağlamak	A.3.5	Ekipman ve araç gereçlerin kullanımı esnasında kullanıcının korunmasına yönelik önlemleri alır/ alınmasını sağlar.
				A.3.6	Araçları ve donanımlarını, güç ve kapasite sınırlarına uygun olarak kullanır/ kullanılmasını sağlar.
				A.3.7	Seyrüsefer durumlarında aracı ilgili mevzuata ve sürüş güvenliği kurallarına uygun olarak kullanır
		A.4	Bireysel sağlığını korumak	A.4.1	Kendisinin bedensel ve psikolojik yeterliliğinin korunması ve geliştirilmesine yönelik beslenme, psikolojik destek alma ve spor etkinlikleri vb. uygulamaları yürütür.
		A.5	İş kazaları ve araç kazalarında ilgili prosedürleri uygulamak	A.5.1	Ekip/ekiplerdeki elamanların başına gelen iş kazası durumunda kurallarına uygun olarak ilkyardım uygulaması yaparak formatına uygun bildirimde bulunur.
				A.5.2	Araçlarla ilgili bir kaza durumunda prosedürlerine ve formatına uygun şekilde kayıt altına alınması ile ilgili yetki alanındaki işlemleri yürütür/ yürütülmesini takip eder.
		A.6	İş ortamında ve olay yerinde çevre koruma önlemlerinin alınmasını sağlamak	A.6.1	İş yeri ortamında ortaya çıkan atıkların türüne göre tasnifini sağlar.
				A.6.2	İş yeri ortamında ortaya çıkan ve tasniflenen atıkların bertaraf edilmesini sağlar.
				A.6.3	İş yeri ortamında ve olay yerinde araçlardan kaynaklanabilecek olası çevre risklerine karşı önlemleri alır/alınmasını sağlar.
				A.6.4	Olay yerindeki operasyon esnasında kullanılacak aparat, ekipman, malzemeler ve su kaynaklarının israf edilmeden etkin ve verimli kullanılmasına yönelik önlemler alır/ alınmasını sağlar.

Görevler		İşlemler		Başarım Ölçütleri	
Kod	Adı	Kod	Adı	Kod	Açıklama
A	İSG, çevre koruma ve kalite önlemlerini almak	A.7	İş süreçlerinin geliştirilmesine destek vermek	A.7.1	Araçlarla ilgili kayıt, rapor, risk analizleri ve istatistikî bilgileri, operasyonların performansı ve bölgesel özelliklere göre yorumlayarak değerlendirir.
				A.7.2	Araçların kullanımının iyileştirilmesine yönelik stratejiler geliştirerek operasyon planlarının revize edilmesine ilişkin içeriksel önerilerini ilgili birim/makama iletir.
				A.7.3	Operasyonlarda sorun çıkaran veya yetersiz kalan araç ve donanımların hata ve arıza giderme prosedürlerini uygular.
				A.7.4	Araç ve donanımların verimliliğini artırıcı teknik iyileştirme müdahalelerinde bulunur.
				A.7.5	Kurum/kuruluşun kalite prosedürlerine ilişkin faaliyetlerini sorumlu olduğu birim/araçlarda yürütülmesini sağlar.

Görevler		İşlemler		Başarım Ölçütleri	
Kod	Adı	Kod	Adı	Kod	Açıklama
B	İş organizasyonu yapmak (devamı var)	B.1	Aparat ve malzemelerin kullanıma hazır bulundurulmasını sağlamak	B.1.1	Araç donanımlarında kullanılan aparatlar ve malzemelerin miktar, kullanım ve işlevsellik takibini yapar.
				B.1.2	Araç ve donanımlarının onarım sürecini takip eder.
		B.2	İhbar bilgilerini değerlendirmek	B.2.1	Gelen ihbarları operasyonel araç ihtiyaçlarına göre değerlendirir.
				B.2.2	İhbarın niteliğine uygun araç ve araç operatörlerini yönlendirir
		B.3	Araç operatörlerini koordine etmek	B.3.1	Araç operatörlerinin nitelik ve özelliklerine göre işbölümü ve yedekleme uygulamalarını düzenler.
				B.3.2	Araçların olay yerine hızlı ve güvenli ulaşımını koordine eder.
				B.3.3	Uzun süren çalışmalarda araçlara ve operatörlerine lojistik desteğin verilmesine yönelik çalışmaları yürütür.
				B.3.4	Araç operatörlerinin moral ve motivasyonunu destekleyici çalışmalarda bulunur.
				B.3.5	Aday operatörlerin kurallara ve eğitim programına uygun çalışmalarını organize eder.

Görevler		İşlemler		Başarım Ölçütleri	
Kod	Adı	Kod	Adı	Kod	Açıklama
B	İş organizasyonu yapmak	B.4	Mal ve hizmet tedarik süreçlerine destek vermek	B.4.1	Malzeme, aparatlar ve ekipmanların kullanım performansı ve stok, envanter durumlarının takibini yapar.
				B.4.2	Malzeme, aparatlar ve ekipmanların tüketim durumuna göre tedarik ihtiyaçlarını belirleyerek talepte bulunur.
				B.4.3	Malzeme, aparatlar ve ekipmanların kullanım performansı ve uygulama koşullarına göre teknik şartlarını belirleyerek ilgili birime iletir/önerir.
				B.4.4	Satın alınan malzeme, aparatlar ve ekipmanların kabulü için, kontrolleri ve gerekirse testlerini yapar/yapılmasını sağlar.
				B.4.5	Hizmet satın alımlarında, görev alanı kapsamında, hizmet ve uygulama ihtiyaçlarını ve gerekli koşulları belirleyerek ilgili birime iletir/önerir.
		B.5	Operasyonda destek araçlarının koordinasyonunu sağlamak	B.5.1	Operasyonlar sırasında araçların ve operatörlerinin farklı ekiplerin araçları ve operatörleri ile birlikte çalışmasını koordine eder.
		B.6	İş süreçlerinin kayıt tutma ve raporlama çalışmalarını yürütmek/yürütülmesini sağlamak	B.6.1	Operasyon, araçlar ve operatörlere dair form ve raporlarını formatına ve amacına uygun şekilde hazırlayarak ilgili birime/sorumluya bildirir.
				B.6.2	İş süreçleri, araçlar ve operatörlerle ilgili veri ve istatistiklerini tutar/tutulmasını sağlar.
				B.6.3	Operasyonlara ilişkin tutulan kayıt ve raporlar ile teknik gerekliliklerine ve prosedürüne uygun olarak arşivlenmesini sağlar.

Görevler		İşlemler		Başarım Ölçütleri	
Kod	Adı	Kod	Adı	Kod	Açıklama
C	Operasyonlarda araçların hazırlık ve toplanma işlemlerini yapmak/yapılmasını sağlamak (devamı var)	C.1	Araç olay yerinde konuşlandırmak	C.1.1	Ortam ve çevre koşullarına göre güvenli yer seçimini; zeminin yapısı, güvenlik mesafesi, enerji hatları, acil çıkış yönü, vb. gibi, çevresel ve operasyonel unsurlara göre yapar.
				C.1.2	Araçın belirlediği yerdeki yanaşma pozisyonunu operasyona uygun olarak tespit eder.
				C.1.3	Araç teknik özellikleri ve operasyonun özelliğine uygun şekilde belirlediği yanaşma pozisyonunda konuşlandırır.
		C.2	Operasyona uygun aparatları monte etmek/edilmesini sağlamak	C.2.1	Operasyonun özelliklerine uygun müdahale ekipman ve aparatları seçer.
				C.2.2	Belirlediği aparat ve ekipmanların araç donanımlarına teknik talimatlarına uygun yöntemlerle montajını yapar/yapılmasını sağlar.
		C.3	Pompa sistemlerini devreye almak	C.3.1	Araçların pompa sistemlerinin düzeneklerini teknik özelliklerine uygun olarak açar.
				C.3.2	Sistemi teknik özelliklerine göre aktif hale getirir.
		C.4	Aydınlatma sistemlerini kullanmak	C.4.1	Operasyonda, operasyon sorumlusunun yönlendirmesine göre uygun aydınlatma donanımını çalıştırır.
				C.4.2	Seyyar aydınlatma kullanılacağı durumda, verilen direktife uygun zaman ve konumda enerji verir.

Görevler		İşlemler		Başarım Ölçütleri	
Kod	Adı	Kod	Adı	Kod	Açıklama
C	Araçların hazırlık ve toplanma işlemlerini yapmak/yapılmasını sağlamak	C.5	Araç ikmallerini yapmak/yapılmasını sağlamak	C.5.1	Aracın özeliğine göre, yakıt, söndürme malzemeleri (su, köpük maddesi, KKT, vb.) seviye ve tüketim miktarlarını takip eder.
				C.5.2	Takibe göre, kritik seviyeye düşen malzemelerin yöntemine uygun olarak ikmalini yapar/yapılmasını sağlar.
		C.6	Operasyon sonrası araç donanımlarını toplamak/toplanmasını sağlamak	C.6.1	Olay yeri sorumlusundan operasyonun tamamlandığına dair teyidi alır.
				C.6.2	Araç üzerindeki söndürme ve kurtarma donanımlarını (hortumlar, monitörler, sedyeler, aparatlar, aydınlatma donanımları, varsa sabit merdiven/platformlar, vinç, destek ayakları, vb.) programına uygun olarak kapatma ve toplama işlemlerini yapar/yapılmasını sağlar.
				C.6.3	Toplanan tüm donanımların kapatıldığıнын teyidi, eksikliğini ve tamlığını, arıza ve hasar durumunu kontrol ederek olay yeri sorumlusuna bildirimde bulunur.
				C.6.4	Aracı seyir/ulaşım konumuna getirir.

Görevler		İşlemler		Başarım Ölçütleri	
Kod	Adı	Kod	Adı	Kod	Açıklama
D	Yüksekten/derinden söndürme ve kurtarma araçlarını yönetmek ²	D.1.	Destek ayaklarını açmak	D.1.1	Destek ayakları/pabuçların açılması için zeminin sağlamlık ve yükü taşıyıp taşıyamama ile ilgili yapısal durumunu ve eğimini kontrol eder.
				D.1.2	Zeminde ayakların açılacağı noktalara takviye takozlarını kontrol sonuçlarına ve yöntemine uygun olarak yerleştirir.
				D.1.3	Çalışma alanının genişliğine göre, ilgili düzenekleri kullanarak, destek ayaklarını, yanal ve dikey uzatma hareketleri ile takozların üzerine yerleştirir.
				D.1.4	Destek ayaklarını açma sürecinde, aracın denge kontrolünü yapar.
		D.2	Merdiven ve/veya platform açmak	D.2.1	Erişim hedeflenen yerin yükseklik, aç, yanaşma ve uzatma (platform için yanal ve dikey uzatma) mesafesini tespit eder.
				D.2.2	Operasyonun özelliklerine ve risk durumlarına göre, operatör koltuğundan, sepetten veya uzaktan kumanda olarak hangi konumda merdiveni/platformu açacağını tespit eder. .
				D.2.3	Aracın merdiven/platform açılımında, güvenli ağırlık ve mesafe cetveline göre taşınabilecek ağırlık ve açılma mesafesini belirler.
				D.2.4	Operatör koltuğundan ve/veya sepetten/platformdan ve/veya uzaktan kumanda ile merdiven açmak için; aracın ilgili kumanda sistemini ve kollarını kullanarak, erişim hedeflenen yere merdiveni, uygun açığı, uzatma (platformda yanal ve dikey uzatma) ve yanaşma mesafesini, belirlemelerine ve hareket izleme sonuçlarına göre ayarlayarak açar.
				D.2.5	Merdiven/platform açılımı uygulamalarında, ağırlık ve açı uyumunu, belirlemelerine göre yapar.
				D.2.6	Kumanda sepetteki/platformdaki itfaiyecide iken oluşan acil ve riskli durumlarda, açma/toplama kumandasını devralma, acil durdurma gibi emniyet önlemlerini uygular.
				D.2.7	Açılmış merdiven ve ucundaki sepetten/platformdan kazazedeyi/kazazedeleri almak için, kurtarma tüneline yöntemlerine uygun olarak kurar/kurulmasını destekler.

² Deniz ve kıyı emniyeti kapsamında çalışanlar için geçerli değildir.

Görevler		İşlemler		Başarım Ölçütleri	
Kod	Adı	Kod	Adı	Kod	Açıklama
E	Çok maksatlı araçlar ve su ikmal araçlarını yönetmek (devamı var)	E.1	Bocurgat ve vinç donanımlarını kullanmak	E.1.1	Bocurgatın/vincin kapasitesi ile çekeceği yükün uygunluğunu değerlendirir.
				E.1.2	Yüke göre bocurgatın/vincin bulunduğu aracı konumlandırır.
				E.1.3	Bocurgatın/vincin çalışmasına bağlı risklere uygun güvenlik önlemlerini alır/alınmasını sağlar.
				E.1.4	Bocurgat halatının çekilecek yüke (çoğunlukla kurtarılacak araç) veya sabitlenecek yere, sağlam ve taşımaya uygun yere, düzeneğine göre bağlanmasını sağlar.
				E.1.5	Bağlamadan sonra, bocurgat düzeneklerini çalıştırarak ve halatın boşluğunu alıp, halatın tambura gergin ve düzenli şekilde sarılmasını sağlayarak çekme/kurtarma yapar.
				E.1.6	Vinçli araçla kurtarmada, vincin destek ayaklarını açma, aktif hale getirme ve yükü almaya hazırlık işlemleri gerçekleştirir.
				E.1.7	Yükün uygun yöntem ve aparatlarla vince sabitlenmesini sağlar.
				E.1.8	Yükü dengeleyerek, vincin düzeneklerini kullanarak yöntemine uygun manevralarla çıkarır/çeker.
		E.2	KKT tankının kullanım öncesi ve sonrası işlemlerini yapmak	E.2.1	KKT tankı ile basınçlı/itici gaz tankının doluluk ve işlevsellik kontrollerini yapar.
				E.2.2	Basınçlı/itici gaz tankının vanasını açıp basınç göstergelerinden ayarlayarak KKT tankına basınç verir.
				E.2.3	Kullanım sonrasında basınç vanasını kapatarak KKT tankının çıkış borusunda kalan tozu boşaltır.

Görevler		İşlemler		Başarım Ölçütleri	
Kod	Adı	Kod	Adı	Kod	Açıklama
E	Çok maksatlı araçlar ve su ikmal araçlarını yönetmek (devamı var)	E.3	Araçın pompa sistemini çalıştırmak	E.3.1	Devreye alınmış pompaya kaynağına uygun yöntemle su girişini sağlar.
				E.3.2	Basınç ayarını, bağlantı hortumlarının çapına, hortum hattının mesafesine, sayısına ve hattın eğimine göre, basınç değerlerini belirleyerek uygun kumanda tertibatı ile yapar.
				E.3.3	Operasyonda kullanılacak köpüğün türüne (proteinli, sentetik vb.) göre, su ve köpük maddesi karışımını ayarlar.
				E.3.4	Yangın hattının oluşturulduğuna dair teyidi alarak pompadan su/köpük geçişini sağlar.
				E.3.5	Operasyon süresince hatlardan su/köpük geçişini, pompanın çalışırılığını kontrol altında tutarak, gerektiğinde hatları keserek ve aktararak, işlemin sürekliliğini sağlar.
				E.3.6	Operasyonlardan sonra pompayı, teknik talimatına uygun yöntemlerle temizler.
				E.3.7	Lans(yüksek basınçlı su tabancası) pompasını ilgili düzeneği kullanarak hazır duruma getirir
				E.3.8	Araç hareket halindeyken söndürme donanımlarını (monitör ve diğer söndürme aparatları) kullanılmasını sağlar.

Görevler		İşlemler		Başarım Ölçütleri	
Kod	Adı	Kod	Adı	Kod	Açıklama
E	Çok maksatlı araçlar ve su ikmal araçlarını yönetmek	E.6	Yangın söndürme gemilerinin söndürme ve kurtarma donanımlarını yönetmek ³	E.6.1	Gemi stabilite hesaplarının emniyetli sınırlar içinde olup olmadığını kontrol eder.
				E.6.2	Müdahale için gerekli pompaların ve valf'lerin çalıştırılmasını sağlar
				E.6.3	Monitörlerin yönlerini ve açılarını hedefe göre ayarlar.
				E.6.4	Gerektiğinde ana makine gücü ile su ve köpük miktarını ayarlayarak yangının yayılımını kontrol altında tutar.

³ Deniz ve kıyı emniyeti kapsamında çalışanlar için geçerlidir.

Görevler		İşlemler		Başarım Ölçütleri	
Kod	Adı	Kod	Adı	Kod	Açıklama
F	Bakım işlemlerini yapmak/yapılmasını sağlamak (devamı var)	F.1	Bakım işlemlerini planlamak	F.1.1	Araçların özelliklerine ve teknik talimatlarına göre periyodik bakım planlarını hazırlar.
				F.1.2	Periyodik bakımların planlara uygun yürütülmesini takip eder.
		F.3	Araç ve donanımlarının bakım ve kontrollerini yapmak/yapılmasını sağlamak	F.3.1	Araç ve donanımların gözle fiziki kontrolleri yapmak
				F.3.2	Araçların, donanım ve ekipmanların kullanıma hazır durumda olduklarını çalıştırarak/işleterek işlevselliğinin kontrolünü yapmak
				F.3.3	Araç ve donanımlarının ve ekipmanların temizliklerini kontrol eder/temizlenmelerini sağlar
				F.3.4	Araç ve donanımların (motor, hidrolik, fren vb) yağ seviyelerini, yakıt miktarlarını, motor soğutma su seviyesini kontrol eder/edilmesini sağlar.
				F.3.5	İzin verilen bakım odaklı küçük parça değişimlerini yapar/yapılmasını sağlar
					Tespit ettiği arıza ve eksikliklerin giderilmesini sağlar.
			Araçın bakım, onarım ve muayene işlemlerini yürütmek	F.5.1	Araçın bakım ve onarım işlemlerinde yapılan değişiklik ve düzenlemeleri takip eder/takip sistemine kaydeder
				F.5.2	Araçların periyodik muayenelerinin yapılmasını takip eder/edilmesini sağlar
				F.5.3	Deniz araçlarının yıllık sertifikasyon ve klas işlemlerinin yürütülmesini sağlar.

Görevler		İşlemler		Başarım Ölçütleri	
Kod	Adı	Kod	Adı	Kod	Açıklama
H	Mesleki gelişim faaliyetlerini Yürütmek	G.1.	Eğitim uygulamalarını yürütmek	G.1.1	Araç operatörlerinin, performans değerlendirmelerine ve gözlemlere göre bilgi-beceri ihtiyaçlarını tespit eder/edilmesini sağlar.
				G.1.2	Tespit edilen ihtiyaçlara uygun eğitim programlarının ve uygulama planlarının oluşturulmasını sağlar.
				G.1.3	Eğitim programlarının planlara göre gerçekleştirilmesini takip eder.
		G.2	Araç operatörlerinin mesleki gelişimini desteklemek	G.2.1	Araç operatörlerinin performanslarına göre beceri durumu ve yetkinliklerini değerlendirir/değerlendirilmesini sağlar.
				G.2.2	Değerlendirmelere göre ihtiyacı olan operatörlerin bilgi, beceri, yetkinlik kazanmalarına yönelik olarak iş içinde fırsatlar oluşturur/oluşturulmasını sağlar.
				G.2.3	Yedeklemeye alınan operatörlerin, iş süreçlerinde yetişmelerine yönelik önlemleri alır.
		G.3	Bireysel mesleki gelişimini sağlamak	G.3.1	Meslek ve sektördeki teknolojik gelişmeleri, yazılı, görsel yayın ve medya araçlarıyla takip eder.
				G.3.2	Kişisel eğitim ihtiyaçlarına göre ilgili kurum veya kuruluşlar tarafından mesleki konulara ilişkin düzenlenen eğitim programlarını takip ederek, katılım için ilgili sorumluya talep bildiriminde bulunur.
				G.3.3	Mesleğe ilişkin katıldığı eğitimlerden aldığı belgeleri muhafaza eder.

3.2. Kullanılan Araç, Gereç ve Ekipman

1. Adaptör
2. Akaryakıt toplama havuzu
3. Akaryakıt toplama pompası
4. Ala süzgeci ve sepeti
5. Anometre
6. Aspiratör
7. Atlama yatağı ve atlama çarşafı
8. Bilgisayar, ilgili yazılımlar ve donanım elemanları
9. Çeşitli anahtarlar (ala, hidrant, tiz, vb.)
10. Çeşitli aydınlatma cihazları (el feneri, seyyar lambalar, seri lamba, vb.)
11. Çeşitli halatlar ve halat teçhizatları (mapa, karabina, jumar, sekizli vb.)
12. Çeşitli hortumlar (alıcı ve verici hortumlar) ve hortum donanımları (rekor, adaptör, kutur, lans, aplikatör, melanjör, monitör, çarık, çıkırık, vb.)
13. Çeşitli kaldırma ve taşıma donanımları (manivela, kaldıraç, tripod, triform, bocurgat, palanga/calaskar, sapan, destekler vb.)
14. Çeşitli kırıcı, kesici ve delici ekipmanlar (kazma, balyoz, beton kırıcı, küskü, elektrikli testere, dekupaj, demir kesme makası, karot, zorla açma aleti, vb.)
15. Çeşitli söndürme maddeleri (Köpük, deterjan, KKT, su vb.)
16. Çeşitli taşınabilir yangın merdivenleri (ip, teleskopik, sürgülü, kancalı vb.)
17. Deniz Araçları (FIF11-2-3 notasyonuna sahip deniz araçları, Yangın söndürme botları)
18. Detektör (elektrik, gaz, kimyasal ölçüm cihazları)
19. Dozimetre
20. Espektör
21. Fittingsler
22. Havalimanı araçları (ARFF kapsamındaki meslek mensupları için)
23. Hidrant
24. Hortum köprüsü
25. İletişim araçları (telsiz, mobil telefon, faks, internet erişim cihazları vb.)
26. İtfaiye müdahale araçları (Kurtarma, söndürme, çok maksatlı, merdivenli, platform, vb)
27. Kişisel koruyucu donanımlar (üniforma, çeşitli yanmaya dayanıklı ve koruyucu kıyafetler, yanmaya dayanıklı ayakkabı, kask, baret, yanmaya dayanıklı eldivenler, temiz hava solunum cihazı, maske, emniyet kemeri, İsveç oturağı vb.)
28. Kanca
29. Kompresör
30. Kriko
31. Kurtarma tüneli ve kurtarma üçgeni, vb.
32. Liberatör
33. Manometre
34. Motopomp ve dalgıç pompa
35. Orman Araçları (Su tankeri, arazöz vb)
36. Pusula
37. Radyasyon ölçüm cihazı (radyakmetre)
38. Şaplak (Arazi ve orman yangınında)
39. Temel el aletleri (çekiç, keski, murç, manivela, keski, saç makası kemer kesme bıçağı, itfaiyeci baltası, vb.)
40. Termal kamera
41. Termometre
42. Yangın alarm sistemi

43. Yangın battaniyesi
44. Yangın bölmesi (bariyeri)
45. Yangın dolabı
46. Yangın duvarı

3.3. Bilgi ve Beceriler

1. Acil durum bilgi ve becerisi
2. Alarm ve tehlike işaretleri bilgisi
3. Analiz ve değerlendirme yapma becerisi
4. Çok maksatlı söndürme ve kurtarma araçlarını yönetme bilgi ve becerisi
5. Hava Alanı Kurtarma ve Yangınla Mücadele (ARFF) bilgi ve becerisi (ARFF görevlileri için)
6. Bilgisayar kullanma ve BT okuryazarlığı becerisi
7. Deniz aracı (römorkör vb.) kullanma bilgi ve becerisi (deniz ve kıyı emniyeti görevlileri için)
8. Deniz yangınlarına müdahale yöntemleri bilgi ve becerisi (deniz ve kıyı emniyeti görevlileri için)
9. Denizde seyir bilgi ve becerisi (deniz ve kıyı emniyeti görevlileri için)
10. Doğal afetler bilgisi
11. El becerisi (ince motor beceri)
12. El ve göz koordinasyonu becerisi
13. Fiziksel kondisyon geliştirme bilgi ve becerisi
14. Isı bilgisi
15. Kayıt ve raporlama bilgi ve becerisi
16. Kentsel ve sanayi yangınlarına müdahale yöntemleri bilgi ve becerisi (şehir itfaiye teşkilatlarında çalışanlar için)
17. Koordinasyon ve organizasyon becerisi
18. Kroki ve harita okuma becerisi
19. Kurtarma yöntemleri bilgi ve becerisi
20. Mesleğe özgü iş sağlığı güvenliği bilgi ve becerisi
21. Mesleğe özgü İSG araç, gereç, teçhizat ve ekipmanları bilgisi
22. Mesleki araç, gereç, teçhizat ve ekipmanlarında ölçüm, test ve kontrol bilgi ve becerisi
23. Mesleğe özgü çevre koruma bilgi ve becerisi
24. Mesleki kapsamda fizik bilgisi
25. Mesleki iletişim araçlarını kullanma bilgi ve becerisi
26. Mesleki kapsamda ilkyardım bilgi ve becerisi
27. Mesleki kapsamda kalite bilgisi
28. Mesleki kapsamda kimya bilgisi
29. Mesleki kapsamda elektrik bilgisi
30. Mesleki kapsamda inşaat ve yapı bilgisi
31. Mesleki kapsamda psikoloji bilgisi
32. Mesleki kapsamda sağlık ve hijyen bilgisi ve becerisi
33. Mesleki işaret dilini etkili ve işlevsel kullanma becerisi
34. Mesleki kapsamda matematik bilgisi
35. Mesleki kapsamda makine-mekanik bilgisi
36. Mesleki mevzuat bilgisi
37. Mesleki terminoloji bilgisi
38. Mobil vinç kullanma bilgi ve becerisi
39. Motivasyon sağlama becerisi

40. Orman yangınlarına müdahale yöntemleri bilgi ve becerisi (orman yangınlarıyla mücadele ile ilgili birimlerdeki görevliler için)
41. Orman alanlarında yangın önleme ve koruma bilgi ve becerisi (orman yangınlarıyla mücadele ile ilgili birimlerdeki görevliler için)
42. Öğrenme ve öğretme becerisi
43. Planlı ve periyodik araç bakım uygulamaları bilgi ve becerisi
44. Problem çözme bilgi ve becerisi
45. Satın alımlarda kontrol ve kabul süreçleri bilgisi
46. Söndürme ve kurtarma müdahale araçları ile ilgili donanım, aparat ve malzemeler bilgisi
47. Sözlü ve yazılı iletişim bilgi ve becerisi
48. Stresle baş etme becerisi
49. Su ikmal araçlarını yönetme bilgi ve becerisi
50. Süreç iyileştirme bilgi ve becerisi
51. Şekil uzay algısı becerisi
52. Temel arşivleme bilgisi
53. Temel KBRN bilgisi
54. Temel triaj bilgisi
55. Trafik kuralları ve trafikte itfaiye araçları ile ilgili uygulamalar bilgisi
56. Uluslararası Sivil Havacılık Teşkilatı (ICAO) havaalanı güvenlik prosedürleri bilgisi (ARFF görevlileri için)
57. Veri okuma, hazırlama ve işleme bilgi ve becerisi
58. Yanıcı, parlayıcı, patlayıcı madde ve malzemeler bilgisi
59. Yangın araçları ve ekipmanları teknolojisi bilgisi (görev kapsamına göre; kentsel, sanayi, orman, havaalanı, gemi ve kıyı vb.)
60. Yön, yer/adres bulma bilgi ve becerisi (deniz ve kıyı emniyeti ile ilgili görevliler hariç)
61. Yüksekten/derinden söndürme ve kurtarma araçlarını yönetme bilgi ve becerisi
62. Zaman yönetimi becerisi

3.4. Tutum ve Davranışlar

1. Çalışma ortamındaki ilişkilerinde olumlu ve duyarlı olmak
2. Çalışmalarında planlı ve organize olmak
3. Ekip(ler)in moral ve motivasyonlarını desteklemede duyarlı olmak
4. Geribildirimlere, uyarılara ve eleştirilere açık olmak
5. Görsel, durumsal ve süreç detaylarını kolaylıkla ve hızlıca ayırt etmek
6. İnsan haklarına ve görev ilkelerine duyarlı olmak
7. İSG ve çevre düzenlemelerini benimsemek
8. İş ve operasyon disiplini sağlamada doğru, etkili davranış ve tutumlara sahip olmak
9. İş süreçlerinde kaliteye önem vermek
10. İşyeri çalışma prensiplerine ve emniyet/güvenlik kurallarına her koşulda uyulmasını sağlamak
11. Kendisinin, ekip(ler)deki itfaiyecilerin ve diğer görevlilerin güvenliğini her koşulda gözetmek
12. Kendisinin ve ekip(ler)inin mesleki gelişimini sürdürmesine önem vermek
13. Mesleğine ilişkin konularda paylaşımcı olmak
14. Mesleğine ilişkin yeniliklere ve yeni fikirlere açık olmak
15. Müdahalede, arama ve kurtarmada hızlı ve doğru yönde karar vermek ve ekipleri harekete geçirmek

16. Operasyonel süreçlerde detaycı ve sakin, soğukkanlı olmak
17. Operasyon zamanlamasına göre görevini yürütmek
18. Operasyon süreçlerini planlamaya ve ortaya çıkan yeni durumlara uygun şekilde yönetmek
19. Operasyonlarda ve iş süreçlerinde stresle baş etmek
20. Tehlike ve risklere karşı öngörülü olmak

TASLAK

4. ÖLÇME, DEĞERLENDİRME VE BELGELENDİRME

İtfaiye Araç Operatörü (Seviye 6) meslek standardını esas alan ulusal yeterliliklere göre belgelendirme amacıyla yapılacak ölçme ve değerlendirme, gerekli şartların sağlandığı ölçme ve değerlendirme merkezlerinde yazılı ve/veya sözlü teorik ve uygulamalı olarak gerçekleştirilecektir.

Ölçme ve değerlendirme yöntemi ile uygulama esasları bu meslek standardına göre hazırlanacak ulusal yeterliliklerde detaylandırılır. Ölçme ve değerlendirme ile belgelendirmeye ilişkin işlemler 30/12/2008 tarihli ve 27096 sayılı Resmi Gazete’ de yayımlanan Mesleki Yeterlilik, Sınav ve Belgelendirme Yönetmeliği çerçevesinde yürütülür.

Ek: Meslek Standardı Hazırlama Sürecinde Görev Alanlar

1. Meslek Standardı Hazırlayan Kuruluşun Meslek Standardı Ekibi

Ceyhun Tonguç KARAKUŞ, Ankara İtfaiye Daire Başkanı, Türkiye İtfaiyeciler Birliği Derneği (TİB) Başkanı, Ankara

Zafer YÜCE, Ankara İtfaiye Akademi Amiri, Ankara İtfaiye Daire Başkanlığı, Ankara

Yunus Emre ÖZKALP, ARGE ve Halkla İlişkiler Amiri, Ankara İtfaiye Daire Başkanlığı, Ankara

Ersin YAŞASINOĞLU, Eğitim Amiri, Ankara İtfaiye Daire Başkanlığı, Ankara

Yasin Tahir KARACA, Eğitim Amiri, Ankara İtfaiye Daire Başkanlığı, Ankara

Mürsel YILDIRIM Eğitimci, Ankara İtfaiye Daire Başkanlığı, Ankara

M. Fikret ÖZTÜRK, İtfaiye Eri, Ankara İtfaiye Daire Başkanlığı, Ankara

Ender KAVGACI, İtfaiye Eri, Ankara İtfaiye Daire Başkanlığı, Ankara

Hayrünnisa SALDIRIÖĞLU, Danışman, DACUM Moderatörü, EDUSER, Ankara

Eyyup ONAT, Ölçme Değerlendirme Uzmanı, DACUM Moderatörü, EDUSER, Ankara

M. Selcen AVCI, Danışman, DACUM Moderatörü, EDUSER, Ankara

2. Teknik Çalışma Grubu Üyeleri

Ahmet ÇAKIR, İtfaiye Amiri, Şanlıurfa İtfaiye Müdürlüğü, Şanlıurfa

Yaşar DİLMAÇ, İtfaiye Çavuşu, Yalova İtfaiye Müdürlüğü, Yalova

Cahit ŞEKER, İtfaiye Amiri, Yalova İtfaiye Müdürlüğü, Yalova

Yusuf MERAL .....

Hüseyin CELLAT .....

Ali KARAKAN .....

Mustafa GÜNDOĞAN ....

Ayhan KOLDAŞ .....

Murat ALTINBEK .....

Mesut KORKUT .....

Cahit DEMİRTÜRK ....

3. Görüş İstenen Kişi, Kurum ve Kuruluşlar

.....

4. MYK Sektör Komitesi Üyeleri ve Uzmanlar

Abdullah KAYA, Başkan (Türkiye Esnaf ve Sanatkarları Konfederasyonu)

Yrd. Doç. Dr. Erbil AKBAY,	Başkan Vekili (Yüksek Öğretim Kurulu)
Nasip Gül İNCEKARA	Üye (Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı)
Haydar BATTALOĞLU	Üye (Milli Eğitim Bakanlığı)
Edip TÜRKAY	Üye (Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı)
Altay SEVEN	Üye (Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı)
Ertuğrul CAN	Üye (Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği Başkanı)
Oğuz BEDİR	Üye (Türkiye İşçi Sendikaları Konfederasyonu)
Ahmet BALIK	Üye (Hak İşçi Sendikaları Konfederasyonu)
Aykut ENGİN	Üye (Türkiye İşveren Sendikaları Konfederasyonu)
Hacı Ali EROĞLU,	Üye, Uzman Yardımcısı (Mesleki Yeterlilik Kurumu)
Firuzan SİLAHŞÖR,	Daire Başkanı (Mesleki Yeterlilik Kurumu)
Fatma GÖKMEN,	Sektör Komitesi Temsilcisi (Özürlü ve Yaşlı Hizmetleri Genel Müdürlüğü)

5. MYK Yönetim Kurulu

Bayram AKBAŞ,	Başkan (Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı Temsilcisi)
Doç. Dr. Ömer AÇIKGÖZ,	Başkan Vekili (Milli Eğitim Bakanlığı Temsilcisi)
Prof. Dr. Mahmut ÖZER,	Üye (Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı Temsilcisi)
Bendevi PALANDÖKEN,	Üye (Meslek Kuruluşları Temsilcisi)
Dr. Osman YILDIZ,	Üye (İşçi Sendikaları Konfederasyonları Temsilcisi)
Mustafa DEMİR,	Üye (İşveren Sendikaları Konfederasyonu Temsilcisi)